

UW BEHANDELING MET TRASTUZUMAB-DERUXTECAN (ENHERTU®)

KANKERCENTRUM

WAT VINDT U TERUG IN DEZE BROCHURE

01	Inleiding	3
02	Wat is trastuzumab-deruxtecan?	3
03	Hoe verloopt uw behandeling?	5
04	Welke bijwerkingen kan ik verwachten?	6
05	Contactgegevens	21

01 INLEIDING

Van uw oncoloog heeft u vernomen dat u in aanmerking komt voor de behandeling met trastuzumab-deruxtecan. Deze brochure vertelt u hoe deze therapie verloopt, de bijwerkingen die u kan verwachten en wat u hieraan kan doen.

Tijdens uw behandeling staat een volledig team voor u klaar. Artsen, de borstverpleegkundigen, de verpleegkundigen van de dagkliniek medische oncologie, de psychologen, sociaal werkers en diëtisten.

Deze brochure helpt u bij het omgaan met de bijwerkingen.

De **groene** tekst zijn tips die u kunnen helpen bij het omgaan met de klacht.

De **rode** tekst geeft u meer uitleg over wat u het best niet doet bij een bepaalde klacht.

Heeft u nog vragen over een bepaalde klacht, noteer ze. In een volgende consultatie zullen we die samen bespreken.

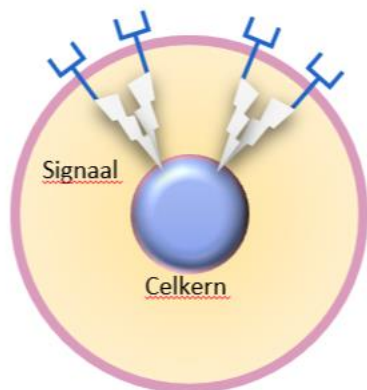
Op de consultatie bij de medisch oncoloog is het belangrijk dat u vermeldt welke geneesmiddelen u allemaal neemt. Andere geneesmiddelen kunnen misschien de werking van de therapie met trastuzumab-deruxtecan beïnvloeden. Gelieve alles te vermelden, ook als het gaat om aspirines, voedingssupplementen, homeopathische middelen of vitaminetabletten.

02 WAT IS TRASTUZUMAB-DERUXTECAN?

Inleiding

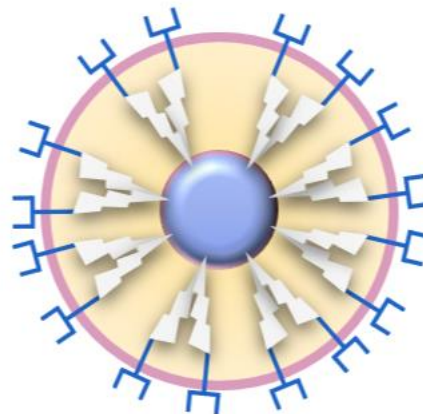
U kan in aanmerking komen voor een behandeling met trastuzumab-deruxtecan als er een overexpressie van HER-2 op de borstkankercellen aanwezig is. HER-2 is een eiwit dat belangrijk is voor de celdeling. Als er veel HER2 aanwezig is, krijgen de kankercellen veel signalen om te groeien en te delen.

Normale borstkankercel

Een normaal aantal HER2-receptoren stuurt signalen naar de celkern welke leiden tot celdeling

HER2+ borstkankercel

Een toegenomen aantal HER2-receptoren stuurt meer signalen, wat leidt tot snelle proliferatie

Hoe werkt trastuzumab-deruxtecan?

Trastuzumab-deruxtecan (Enhertu®) is een kankergeneesmiddel dat een antilichaam-geneesmiddel conjugaat (ADC) wordt genoemd. Dit product bestaat deels uit een monoclonaal antilichaam dat gericht is tegen het HER2-eiwit en deels uit een chemotherapieachtige molecule genaamd deruxtecan (DXd). Wanneer trastuzumab-deruxtecan bindt aan een HER2-eiwit op een kankercel, wordt de DXd-molecule afgegeven in de kankercel waarbij deze wordt beschadigd en/of dood gaat.

Deze behandeling behoort tot de groep van de doelgerichte behandelingen bij kanker. Het voordeel van deze behandeling is dat ze vooral de kwaadaardige cellen remt in hun groei zonder veel schade te veroorzaken bij de gezonde lichaamscellen.

03 HOE VERLOOPT UW BEHANDELING?

Praktisch verloop

De behandelingen vinden plaats in dagopname op de dagkliniek Medische Oncologie (ingang 50 – route 612). U hoeft vooraf niet nuchter te zijn: een lichte maaltijd die dag kan aangewezen zijn om misselijkheid te voorkomen. U hoeft geen slaapkledij mee te brengen, het is een dagbehandeling.

Bij uw aankomst in het ziekenhuis moet u zich steeds aanmelden aan de kassa (ingang 50 – route 500-501). Ook bij alle volgende behandelingen moet u zich daar aanmelden. U kan daar kiezen voor een één- of tweepersoonskamer. Na de inschrijving meldt u zich aan de receptie van de dagkliniek. Geef daar de papieren af die u meekreeg aan de kassa.

De behandeling duurt ongeveer twee uur, maar reken op een halve dag opname op de dagkliniek.

Het behandelingsschema

Dag 1

	Product	Vorm	Werking	Tijdstip of tijdsduur
1	Aloxi	Infuus	Tegen misselijkheidsklachten	15 min.
2	Dexamethasone	Infuus	Tegen infuusreacties	15 min.
3	Enhertu	Infuus	Doelgerichte therapie	90 min. Vanaf 2^e toediening 30 min.
4	Spoelvloeistof	Infuus	Leiding spoelen	15 min.
	Het infuus wordt verwijderd			
5	Litican®	1 tablet	Tegen de misselijkheid	Preventief innemen tegen misselijkheid, tot 6x/d

Bij de eerste toediening blijft u 1 uur in observatie na de toediening van de Enhertu. Vanaf de tweede toediening is 30 minuten observatie voldoende, indien de eerste toediening vlot verliep.

Dag 2 tot en met dag 4

Medrol 32 mg 's ochtends

Dag 1 = dag 21

De therapie wordt om de 3 weken toegediend.

04 WELKE BIJWERKINGEN KAN IK VERWACHTEN?

De therapie kan helaas ook een aantal normale, gezonde cellen aantasten. Sommige gezonde cellen hebben immers ook kleine hoeveelheden HER2 op hun oppervlak waar trastuzumab-deruxtecan aan kan binden. Het chemotherapiemolecule DXd wordt dan vrijgesteld in deze gezonde cellen, wat kan leiden tot bijwerkingen. Ook kunnen gezonde cellen in de buurt van kankercellen schade ondervinden door de chemotherapiemolecule DXd. Ook hierdoor kunnen bijwerkingen ontstaan.

Vooraf de snel delende cellen van het beenmerg, het bloed, het haar, de slijmvliezen van het maag-darmkanaal en de voorplantingsorganen zijn gevoelig aan deze therapie. Al deze bijwerkingen kunnen tot een minimum worden herleid met een juiste behandeling en kunnen soms helemaal onder controle gehouden worden.

Tijdens de behandeling kan u verschillende bijwerkingen ervaren maar in welke mate deze voorkomen is individueel verschillend. Laat verhalen van andere patiënten of verhalen van mensen uit uw omgeving u vooral niet afschrikken. Uw persoonlijke ervaringen tellen!

De laatste jaren is er veel vooruitgang geboekt bij de ontwikkeling van medicijnen om de bijwerkingen te voorkomen of te behandelen, denk maar aan de antibraakmiddelen.

Er is geen relatie tussen het effect van de therapie en de mate waarin u bijwerkingen ervaart. Het betekent dus niet dat als u weinig last hebt van de bijwerkingen, de behandeling minder goed zou werken.

De meeste bijwerkingen zijn tijdelijk en verdwijnen of verminderen geleidelijk na het stoppen van de behandeling. Soms gebeurt dit na enkele dagen, soms duurt het langer.

Volgende bijwerkingen kan u ervaren:

■ Misselijkheid en braken	7
■ Vermoeidheid	10
■ Haarverlies (alopecia)	11
■ Wijzigingen in het stoelgangpatroon	13
■ Daling van het aantal witte bloedcellen (neutropenie)	16
■ Daling van het aantal rode bloedcellen (bloedarmoede)	17
■ Daling van het aantal bloedplaatjes	18
■ Longproblemen (pneumonitis/interstitiële longziekte)	19
■ Hartproblemen	20
■ Verhoogde leverwaarden	20

Misselijkheid en braken

Als reactie op de behandeling kan u misselijk zijn of moeten braken. Veel mensen hebben schrik voor deze bijwerking. We proberen misselijkheid en braken zoveel mogelijk te onderdrukken met geneesmiddelen.

De klachten verschillen sterk van persoon tot persoon, ook bij mensen die hetzelfde product toegediend krijgen. Het is belangrijk om deze bijwerking te bespreken met de arts en de verpleegkundige. Zij kunnen u helpen door eventueel de antibraakmedicatie aan te passen.

Deze bijwerking kan optreden vanaf de avond na toediening en kan 3 à 4 dagen duren. Sommige mensen zijn langer misselijk. Tijdens de toediening komt misselijkheid nauwelijks voor.

Wat kan u ervaren bij misselijkheid en braken?

- Geen of een verminderde eetlust
- Oprispingen
- Braakneigingen
- Een zwaar of opgeblazen gevoel in de maag

VOEDINGSADVIEZEN

- Probeer voldoende te drinken Als u te weinig drinkt en te veel vocht verliest door o.a. braken moet u contact opnemen met uw arts. Te weinig drinken kan het gevoel van misselijkheid erger maken.
- Drink ook energierijke dranken zoals melk, frisdrank, soep,...
- Gember toevoegen aan de maaltijd of laten trekken in warm water kan misselijkheid verhelpen.
- Drink met kleine slokjes.
- Probeer verschillende keren per dag kleinere porties te eten.
- Combineer geen koude en warme gerechten tijdens één maaltijd (bv. geen rauwkost bij de warme maaltijd).

ALGEMENE ADVIEZEN

- Neem uw voorgeschreven medicatie stipt in. Zo kan u de misselijkheid voorkomen. Litican® mag u om de 4 uur innemen, dit kan u eventueel aanvullen of afwisselen met Primperan® om de 8 uur.
- Zorg voor een goede mond- en tandhygiëne.
- Eet traag en kauw goed.
- Eet waar u zin in heeft.
- Eet wanneer de misselijkheid het minst is.
- Stop met eten als uw misselijkheid erger wordt en probeer het op een later tijdstip opnieuw.
- U kan steeds hulp vragen aan de oncodiëtiste.
- Zorg voor voldoende frisse lucht.

ADVIEZEN BIJ BRAKEN

- Bij braakneigingen of gevoel van braken ademt u het best langzaam goed en diep in via de neus. Dit kan de klachten verminderen.
- Bij braken spoelt u uw mond met koud water. Wacht 1 à 2 uur met eten.
- Zorg voor afleiding: relaxatieoefeningen kunnen ook helpen tegen misselijkheid.

LET OP

- **Drink niet vlak voor of vlak na de maaltijd. Drink pas 30 minuten tot één uur na de maaltijd.**
- **Probeer storende geuren die uw misselijkheid kunnen verergeren te vermijden; etensgeuren, kruiden, specerijen, parfums, schoonmaakmiddelen, bloemengeuren,...**
- **Ga niet onmiddellijk na de maaltijd liggen: een halfzittende houding is beter.**
- **Forceer u niet om te eten.**

Zit u nog met vragen over deze bijwerking, dan kan u contact opnemen met onze diëtisten.

Meer lezen over misselijkheid en braken

<https://www.uzgent.be/nl/home/Lists/PDFs%20patienteninformatiefolders/adviezen-misselijkheid-braken.pdf>

<http://www.kanker.be/alles-over-kanker/bijwerkingen/misselijkheid>

www.kanker.be/wat-te-doen-als-je-je-misselijk-voelt

www.allesoverkanker.be/bijwerkingen-chemotherapie-en-hoe-ermee-omgaan#misselijkheid-en-braken

www.kanker.nl/bibliotheek/voeding/wat-kunt-u-doen/661-voedingsadviezen-bij-misselijkheid-en-braken

www.voedingenkankerinfo.nl/wat-kan-ik-het-beste-eten-en-drinken-als-ik-misselijk-ben

Het is belangrijk om deze klacht steeds te vermelden en uw arts te vragen naar bijkomende medicatie.

Als u geen last hebt van misselijkheid of braken, denk dan niet dat de chemotherapie minder werkt. Er bestaat geen relatie tussen misselijkheid en effectiviteit van de behandeling.

Vermoeidheid

Vermoeidheid is een veel voorkomende bijwerking bij kankerbehandelingen. Niet alleen de behandeling, ook de ziekte zelf kan vermoeidheid veroorzaken. Vaak voelen mensen zich niet alleen lichamelijk vermoeid, maar ook op mentaal of sociaal vlak kan het u aan energie ontbreken. U kan zich ook moe voelen, zonder een (grote) inspanning te hebben gedaan.

Vermoeidheid kan helaas ook een sterke impact hebben op uw dagelijkse of sociale activiteiten. Het is dan ook geen banale klacht.

Hoe kan ik omgaan met de vermoeidheid?

Streven naar een goed evenwicht tussen (licht) bewegen en rusten is belangrijk. Enkel als u zich echt ziek of uitgeput voelt, mag u zich niet forceren. Maar anders is het aangeraden om zo veel mogelijk in beweging te blijven. Dit hoeft niet altijd intensief te zijn: wandelen of fietsen bijvoorbeeld, de (klein)kinderen afhalen van school, boodschappen te voet doen, de auto wat verder parkeren en het laatste eindje wandelen, de trap nemen in plaats van de lift,... Onderzoek toonde aan dat dit u helpt om uw uithouding en kracht op peil te houden tijdens de behandeling.

Voor meer concrete tips verwijzen we naar de **informatiebrochure** van Kom op tegen kanker **“Vermoeidheid bij en na kanker”** en www.allesoverkanker.be/vermoeidheid.

In het UZ Gent worden infosessies over ‘vermoeidheid en kanker’ georganiseerd voor u en uw familie. Vraag hierover meer informatie aan de verpleegkundige of aan het secretariaat van het Kankercentrum (tel. 09 332 55 25).

U kan ook mindfulness-sessies volgen. Deze therapie heeft haar nut aangetoond bij de aanpak van vermoeidheid. Voor meer informatie kan u terecht bij Ingrid Jacobs, psychologe (ingrid.jacobs@uzgent.be of tel. 09 332 54 08).

U kan ook via onze sociale dienst informatie vragen over thuishulp. , Thuishulpmedewerkers kunnen u tijdelijk ondersteunen bij huishoudelijke taken, boodschappen doen, enz. Uw arts of verpleegkundige kunnen u met de sociaal werker in contact brengen. Meer info vindt u ook op www.uzgent.be.

Meer lezen over vermoeidheid

www.kanker.be/besef-dat-je-sneller-vermoeid-bent

www.kanker.nl/bibliotheek/vermoeidheid/gevolgen/109-vermoeidheid-bij-kanker

Als u last heeft van extreme vermoeidheid, neem dan gerust contact op met de verpleegkundig consulent of psycholoog. Zij zullen samen met u zoeken naar een goede manier om met de vermoeidheid om te gaan.

Haarverlies (alopecia)

Heel wat behandelingen beschadigen ook het haar. Soms verdunt het haar enkel, maar bij veel behandelingen treedt volledig haarverlies op. Deze bijwerking komt meestal voor in de tweede of derde week na de eerste toediening. Sommige mensen voelen pijn in de hoofdhuid rond de periode van het haarverlies.

Op het einde van de therapie kan u ook uw wenkbrauwen, wimpers, oksel- en schaamhaar (gedeeltelijk) verliezen. Deze bijwerking is tijdelijk!

Vooraf uw haar kort laten knippen is niet nodig, maar ga tijdig naar een speciaalzaak voor een pruik, als u dat wil. Aan de verpleegkundigen of sociale dienst kan u een brochure met adressen van speciaalzaken in uw buurt vragen. Indien nodig kan u bij de start van de chemotherapie een voorschrift voor een pruik vragen bij uw arts. Bezorg dit aan van uw ziekenfonds. Meer informatie vindt u op www.uzgent.be/kankercentrum.

Tijdens de therapie kan er een soort donshaar verschijnen.

U verwijdt dit donshaar best om uw haar mooi en snel terug te laten groeien.

Heel wat patiënten vinden het verliezen van hun haar psychologisch heel zwaar. De confrontatie met haar dat op uw kussen achterblijft of haren in uw haarborstel, is lastig, ook al bent u hierop voorbereid.

In het ziekenhuis maken we soms gebruik van hoofdhuidkoeling. Die techniek kan soms volledig haarverlies voorkomen. Hoofdhuidkoeling wordt niet bij alle soorten therapie aangeboden. De slaagkans op haarbehoud met hoofdhuidkoeling wordt bepaald door het type therapie en de gehanteerde dosering. Meer informatie vindt u in de brochure '*Hoofdhuidkoeling*' alsook op www.uzgent.be/kankercentrum.

In het ziekenhuis werken schoonheidsspecialisten die u goede tips kunnen geven over de verzorging van uw huid en haar. U kan steeds een afspraak met hen maken.

U heeft tijdens uw behandeling recht op zes keer een gezichtsmassage en zes keer een lichaamsmassage. Deze vinden plaats in het Kankercentrum (ingang 97, Route 972) of op uw kamer in het ziekenhuis. U kan een afspraak maken via het secretariaat van het Kankercentrum (tel. 09/ 332 55 93). Maak gerust gebruik van dit aanbod. U hoeft hiervoor niet te betalen. Deze sessies zijn mogelijk door de steun van de Stichting tegen Kanker.

In de brochure 'Goed verzorgd, beter gevoel' van de Stichting tegen Kanker vindt u nog een pak nuttige adviezen i.v.m. deze bijwerking (www.kanker.be > Publicaties > Leven met kanker > "goed verzorgd, beter gevoel – gids met schoonheidstips").

ADVIEZEN VOOR DE HAARUITVAL

- **Vraag na bij uw ziekenfonds en eventueel bij uw hospitalisatieverzekering op welke tussenkomst u recht heeft. Het ziekenfonds voorziet een tussenkomst voor mensen met tijdelijk haarverlies als gevolg van hun behandeling. Ook sommige hospitalisatieverzekeringen komen hierin tussen. Het is belangrijk dat u deze informatie hebt voor u een pruik koopt.**
- **U kan kiezen voor een pruik, een mutsje of sjaaltjes. Kies hetgene waar u zich het best bij voelt.**
- **Laat u goed informeren over de soorten pruiken, hun prijs en het onderhoud. Er bestaan grote prijsverschillen.**
- **Als u vragen heeft over de prijzen en de tegemoetkomingen, stel ze dan gerust aan de medewerkers van de sociale dienst.**

LET OP

- **Kam of borstel uw haar niet te veel en gebruik een zachte borstel of kam met ver uit elkaar staande tanden. Begin steeds onderaan te kammen en eindig bovenaan.**
- **Vermijd het gebruik van kleurshampoos, bleekproducten, permanenten, krulspelden, haarspray en elektrische haardrogers voor en tijdens de eerste cyclus.**
- **Gebruik niet te veel shampoo en was uw haar om de vier tot zeven dagen.**

ADVIEZEN TIJDENS DE HAARUITVAL

- **Leg een badhanddoek op uw hoofdkussen. Bij het opstaan kan u de handdoek dichtvouwen en alle haartjes in één keer verwijderen.**

ADVIEZEN NA DE HAARUITVAL

- Na het uitvallen van uw haar is uw hoofdhuid gevoelig en droog. Verzorg uw hoofdhuid met een milde shampoo of douchegel.
- Breng een hydraterende crème aan om de hoofdhuid tegen uitdrogen te beschermen.
- Draag bij koud weer uw pruik of thuis bijvoorbeeld een sjaaltje. Via het hoofd verliezen we heel wat lichaamswarmte.
- Wanneer uw haren terug groeien gebruikt u bij een eerste kleuring best een kleurshampoo met natuurlijke producten. Daarna mag u de gewone producten weer gebruiken.

LET OP

- Vermijd zon tijdens de behandeling en gebruik een zonnecrème met een beschermingsfactor 50. Breng de zonnecrème aan 30 minuten voor u in de zon gaat aan en herhaal om de twee uur.

Wijzigingen in het stoelgangpatroon

De behandeling die u krijgt kan de beweeglijkheid in uw darmen verminderen, waardoor de darmwerking vermindert. De behandeling kan ook inwerken op de cellen van uw darmen en zo een ontstekingsreactie veroorzaken. Hierdoor kan zowel obstipatie/constipatie als diarree ontstaan.

Obstipatie/constipatie

We spreken van constipatie als u minder dan 3 keer per week stoelgang maakt en als de stoelgang hard, droog en eventueel pijnlijk is.

Wat merkt u bij obstipatie?

- Minder vaak stoelgang
- Een opgezette buik
- Buikkrampen
- Moeilijke stoelgang (minder, hard)
- Verstopping (constipatie)

ADVIEZEN BIJ OBSTIPATIE

- Drink regelmatig en voldoende water zodat u voldoende vocht opneemt (1,5 tot 2 liter per dag).
- Eet op regelmatige tijdstippen en sla vooral het ontbijt niet over.
- Kies voor vezelrijke voeding: bruin brood, volkoren of meergranen producten. Eet voldoende fruit (sinaasappelen, pruimen, vijgen, peren)
- Voeg extra zemelen toe aan melk, yoghurt, fruitsap, ...
- Voeg extra vetstof toe op het brood of bij de warme maaltijd. Vetarme voeding kan constipatie bevorderen.
- Beweeg voldoende, want beweging bevordert de darmwerking. Blijf zo weinig mogelijk in bed als uw toestand dit toelaat.
- Stel de drang om naar het toilet te gaan nooit uit.
- Vraag uw (huis)arts een geneesmiddel tegen constipatie.
- Neem geen geneesmiddelen in op eigen initiatief, want sommige geneesmiddelen kunnen constipatie veroorzaken.
- Vraag indien nodig ook hulp aan de diëtiste.

Diarree

Diarree is een dunne, waterige ontlasting die vaker voorkomt dan u gewoon bent. Van zodra u last hebt van diarree, meldt u dat aan de verpleegkundige of de arts. Het is mogelijk dat deze bijwerking gepaard gaat met misselijkheid en braken. Het is belangrijk dit te melden aan uw arts en niet op eigen initiatief medicatie in te nemen.

Wat merkt u bij diarree?

- Diarree: zachte tot vloeibare stoelgang, verlies van stoelgang
- Buikpijn, krampen
- Slijm of bloed in de stoelgang
- Soms tekenen van uitdroging: dorstgevoel, een droge mond, een droge tong, een droge of gerimpelde huid en donkere urine
- Gewichtsverlies

ADVIEZEN BIJ DIARREE

- Diarree gaat gepaard met verlies van zout en vocht. Gebruik extra zout en drink voldoende water of sportdranken (bijvoorbeeld Aquarius) zodat u voldoende vocht opneemt (2 tot 3l).

- **Spread de maaltijden over de dag (5-6 keer per dag) en sla geen maaltijden over.**
- **Kies voor voedingsmiddelen met oplosbare vezels zoals witte pasta, witte rijst, wit brood, havermout, bananen, appelmoes of fruit in blik.**
- **Zorg voor voldoende aanbreng van energie en eiwitten. Eet vlees, vis, eieren, kaas en volle melkproducten.**
- **Schil en ontpit het fruit. Eet beter geen druiven, abrikozen, perziken, pruimen, kiwi, ananas en gedroogd fruit.**
- **Weeg u 1x per week om uw gewicht op te volgen.**
- **Het slijmvlies van de sluitspier kan geïrriteerd raken door de diarree. Gebruik zacht toiletpapier of een washandje. Zorg voor een goede lichaamshygiëne en breng een doorzichtige barrièrecreme (bv. Avène Cicalfate crème, Cavilon crème, Aldanex of Proshield Plus) aan ter hoogte van de sluitspier om de huid te beschermen.**
- **Kijk regelmatig na of uw urine niet te donker is. Donkere urine kan op uitdroging wijzen.**
- **Bespreek met uw arts of u medicatie mag nemen bij diarree.**

LET OP

- **Vermijd bruisende dranken, cafeïne houdende dranken en alcohol om prikkeling van de darmen te voorkomen.**
- **Wees matig met voedingsmiddelen met onoplosbare vezels zoals rogge en volkoren brood en granen, muesli, bonen, erwten, rauwe groeten.**
- **Eet beter geen groenten met harde nerven, kolen (met uitzondering van bloemkool en broccoli), rode paprika, spinazie, asperges, erwten, maïs, peulvruchten en noten.**
- **Vermijd voedingsmiddelen die de darmslijmvliesen irriteren: sterke kruiden en specerijen (bv. curry, chili, look, ...).**
- **Vermijd zoetstoffen, vnl. producten die sorbitol bevatten (snoepgoed & kauwgom).**

Als de diarree ondanks de medicatie toch blijft aanhouden of verergert (4 tot 6x per dag losse stoelgang), en u ook last heeft van buikkrampen of bloed in de stoelgang, neem dan opnieuw contact op met de arts.

Meer lezen over diarree

Adviezen bij diarree:

<http://www.kanker.be/alles-over-kanker/bijwerkingen/diarree>

<http://www.allesoverkanker.be/bijwerkingen-chemotherapie-en-hoe-ermee-omgaan#constipatie>

Contactgegevens oncodiëtisten

www.uzgent.be/kankercentrum

Daling van het aantal witte bloedcellen (neutropenie)

De witte bloedcellen staan in voor de immuniteit. Een daling van het aantal witte bloedcellen kan dus tijdelijk de weerstand van uw lichaam verminderen. Het risico op infecties is dan groter.

Bij de meeste behandelingen zien we een daling van het aantal witte bloedcellen ongeveer 7 tot 12 dagen na de toediening. U kan hier zelf niets tegen beginnen.

Tijdens de risicoperiode is het belangrijk om onderstaande adviezen in acht te nemen en uzelf te beschermen tegen infecties.

Voor de start van elke toediening wordt een bloedafname gepland om deze bijwerking op te volgen. De witte bloedcellen herstellen zich spontaan, maar als dat nog onvoldoende het geval is, kan de behandeling soms kort worden uitgesteld. Zo krijgen uw bloedcellen meer tijd om te herstellen.

Bij infectiegevaar kan de arts beslissen om antibiotica toe te dienen. Bij een te laag aantal witte bloedcellen kan de arts ook beslissen om u te laten opnemen in het ziekenhuis.

Het infectiegevaar is dan immers te groot. Bij een ziekenhuisopname krijgt u antibiotica via een infuus. Na de herstelperiode mag u terug naar huis.

Wat merkt u op bij een daling van het aantal witte bloedcellen?

- U heeft last van koorts ($> 38^{\circ}\text{C}$), zweten, koude rillingen
- U heeft diarree, buikpijn, pijn aan de sluitspier
- U heeft een ziek gevoel, voelt zich uitgeput, heeft hoofdpijn
- Teken van een infectie:
 - U heeft last van vaginale jeuk
 - Toenemende en gekleurde vaginale afscheiding
 - U heeft keelpijn of afters in de mond, u hoest, u heeft een verstopte neus
 - U heeft een branderig gevoel bij het plassen, slecht ruikende urine
 - Roodheid, zwelling, ettervorming (lokale infectie)

ADVIEZEN BIJ NEUTROPENIE

- Meet uw lichaamstemperatuur bij rillingen of als u zich ziek voelt. Kom naar de spoedafdeling bij koorts vanaf 38 graden!
- Voorkom wondjes en verzorg opgelopen wondjes zodat ze niet ontsteken.
- Zorg voor een proper verband ter hoogte van uw katheter.
- Draag handschoenen om in de tuin te werken.
- Zorg voor een goede mondhygiëne.
- Was uw handen regelmatig, zeker voor het eten en na het toiletbezoek.
- Bespreek met uw arts of u al dan niet een griepvaccin nodig heeft en wanneer dit best wordt toegediend.

LET OP

- Vermijd contact met grote groepen mensen of zieke mensen. Mijd drukbevolkte plaatsen (markt, cinema, winkels, openbaar vervoer ...).
- Let op voor kinderen met typische kinderziekten. U bent op dit moment vatbaarder om ook ziek te worden.
- Vermijd contact met uitwerpselen van huisdieren.

Meer lezen over neutropenie

<http://www.allesoverkanker.be/bijwerkingen-chemotherapie-en-hoe-ermee-omgaan#gedaald-aantal-bloedcellen>

<http://www.kanker.be/alles-over-kanker/bijwerkingen/infecties-koorts-en-witte-bloedcellen>

Bij koorts vanaf 38°C moet u het ziekenhuis verwittigen.

Daling van het aantal rode bloedcellen (bloedarmoede)

Uw behandeling kan een daling van het aantal rode bloedcellen veroorzaken. Rode bloedcellen zorgen voor het transport van zuurstof naar weefsels en organen. Een tekort aan rode bloedcellen kan vermoeidheid, duizeligheid of futloosheid veroorzaken. Dit is een bijwerking waar u zelf niets tegen kan beginnen. De bloedarmoede als gevolg van uw behandeling is tijdelijk: de aanmaak van rode bloedcellen herstelt zich spontaan.

In sommige gevallen kan uw arts beslissen dat een bijkomende behandeling nodig is om het tekort aan rode bloedcellen op te vangen. Deze behandeling kan bestaan uit een bloedtransfusie of een inspuiting met erythropoëetine (EPO).

Dit product bevordert de aanmaak van rode bloedcellen. Het kan ook zijn dat uw arts u ijzertabletten voorschrijft of ijzer via een infuus laat toedienen. Een behandeling met ijzertabletten maakt de stoelgang zwart en kan voor constipatie zorgen. Hebt u last van constipatie, neem dan iets dat de stoelgang bevordert.

Wat merkt u op bij bloedarmoede?

- U voelt zich vermoeid of futloos.
- U bent duizelig.
- U bent kortademig.
- U heeft hartkloppingen.
- U ziet zwarte vlekken voor de ogen.
- U bent bleek.

Meer lezen over bloedarmoede

<http://www.allesoverkanker.be/bijwerkingen-chemotherapie-en-hoe-ermee-omgaan#gedaald-aantal-bloedcellen>

Bij het optreden van bovenstaande klachten moet u contact opnemen met uw arts.

Daling van het aantal bloedplaatjes

Bloedplaatjes zorgen voor de bloedstolling. Door de behandeling kunnen deze bloedcellen in aantal verminderen en stolt uw bloed minder snel.

Hoe merkt u dat u te weinig bloedplaatjes heeft?

- Neusbloedingen duren langer.
- U heeft blauwe plekken of rode/paarse, speldenknopgrote plekjes op de huid (petechiën of puntbloedinkjes).
- U ontdekt bloed bij urineren of bloed in de stoelgang.
- U ontdekt bloed bij het hoesten of braken.
- U heeft last van bloedend tandvlees.
- U heeft meer bloedverlies tijdens de menstruatie.
- U heeft last van spontane bloedingen.
- U heeft aanhoudende of oplopende hoofdpijn.

ADVIEZEN BIJ TE WEINIG BLOEDPLAATJES

- Gebruik bij voorkeur een mediumzachte tandenborstel bij het tandenpoetsen.
- Laat zeker altijd aan uw tandarts weten dat u een behandeling tegen kanker ondergaat.
- Snuit uw neus zachtjes.
- Draag handschoenen bij het klussen of tuinieren.
- Uw menstruatie kan heviger zijn, maar kan tijdens de therapie soms ook wegblijven.

LET OP

- **Probeer kwetsuren te vermijden: die kunnen een bloeding veroorzaken.**
- **Scheer u liever met een elektrisch apparaat dan met scheermesjes, ...**

Als u bloed opmerkt in uw urine of spontane bloedingen heeft, moet u contact opnemen met uw arts.

Longproblemen (pneumonitis/interstitiële longziekte)

Trastuzumab-deruxtecan kan longproblemen veroorzaken die in zeldzame gevallen levensbedreigend zijn. De symptomen kunnen gelijkaardig zijn aan andere long- of hartziekten.

Vertel aan je arts, voorafgaand aan de start van je behandeling, alle longproblemen die je hebt of gehad hebt in het verleden.

Neem onmiddellijk contact op met je arts als je nieuwe of verslechterende longsymptomen hebt zoals kortademigheid, hoesten, verminderde inspanningscapaciteit en/of koorts.

Neem contact op met het ziekenhuis als u:

- last heeft van een nieuwe hoest al dan niet gepaard met koorts
- een fluitende ademhaling heeft
- kortademig bent in rust of bij kleine inspanningen
- een toename heeft van al bestaande longklachten van voor de behandeling

Deze klachten kunnen wijzen op een ontsteking van de long, beter gekend als interstitiële pneumonitis, wat een gevolg kan zijn van de behandeling met trastuzumab-deruxtecan. Als er onmiddellijk een medische behandeling wordt gestart, kan voorkomen worden dat deze problemen ernstiger worden.

Voorafgaand aan de start van de behandeling met trastuzumab-deruxtecan wordt een longfunctieonderzoek uitgevoerd als uitgangswaarde. Dit onderzoek zal bij het ontstaan van respiratoire problemen herhaald worden en zal helpen in de diagnostiek.

Hartproblemen

De behandeling die u krijgt kan een invloed hebben op uw hart. De spiercellen kunnen beschadigd raken waardoor de werking van de hartspier afneemt. Daardoor vermindert de pompkracht van uw hart of gaat het onregelmatig kloppen.

Voor de start van de behandeling meten we de ejectiefractie van het hart. Dit kan via een echocardiografie of via een nucleair onderzoek. Dit type test wordt elke 3 maand herhaald zolang u onder behandeling met trastuzumab-deruxtecan staat.

Als u last hebt van hartkloppingen, pijn op de borst, onregelmatige of erg snelle hartslag of als u plots vocht ophoudt (dikke enkels of onderbenen), neem dan contact op met uw arts.

Verhoogde leverwaarden

De behandeling kan invloed hebben op de werking van de lever. Meestal geeft dit geen klachten. Om deze reden wordt er vooraf en tijdens de behandeling frequent de leverwaarden gecontroleerd via een bloedafname.

05 CONTACTGEGEVENS

Consulenten medische oncologie

Borstverpleegkundigen voor patiënten met uitgezaaide borstkanker	T 09 332 11 81 Ma– woe – do - vrij	medonco.borst@uzgent.be	
--	---------------------------------------	-------------------------	--

Psychologen

- Ingrid Jacobs - Sara Cornelis - Tessa Vandemoortele	T 09 332 54 08 T 09 332 21 43 T 09 332 09 91	ingrid.jacobs@uzgent.be sara.cornelis@uzgent.be tessa.vandemoortele@uzgent.be	
---	--	---	--

Sociale dienst

- Christine François - Ann Segers	T 09 332 47 35 T 09 332 30 19	christine.francois@uzgent.be ann.segers@uzgent.be	route 612 route 612
--	----------------------------------	--	------------------------

Diëtiste

- Eline Hebbelinck - Louise Sarrazyn	T 09 332 19 95 T 09 332 48 96	eline.hebbelinck@uzgent.be louise.sarrazyn@uzgent.be	
---	----------------------------------	---	--

Algemene nummers

- Poli Medische oncologie - Dagkliniek Medische oncologie - Hospitalisatie Medische Oncologie - Spiedopname	T 09 332 31 68 T 09 332 31 68 T 09 332 31 64 T 09 332 29 95	24u op 24 en 7d op 7 bereikbaar	route 1250 route 612 route 609 route1222
--	--	---------------------------------	---

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Kankercentrum UZ Gent. Het UZ Gent kan op geen enkele wijze verantwoordelijk worden gesteld bij gebruik van deze brochure/dit protocol buit het UZ Gent.